

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

civ [i.e. vi]. Sola agentia intellectualia agunt propriè propter finem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

VI. Sola agentia creata intellectualia, id est, homines ratione utentes & Angeli, Deus item operando ad extra, propriè agunt propter finem; hi enim discernunt inter media & finem, cognoscendo proportionem mediorum ad finem & contra. Deus tamen operando ad intra V. G. producendo Filium, amando seipsum, non agit propter finem; hi enim actus, utpote ens à se ipseque Deus, non sunt effectus; dum ergo Deus dicitur amare se propter se, intelligitur id negativè, nempe quòd non amet se propter aliud. Similiter etsi non detur causalitas finis respectu volitionis divinæ, datur tamen respectu effectuum ab hac volitione Dei productorum. Porro nequè inanimata agunt propter finem ab ipsis præcognitum & intentum, sed potiùs aguntur in finem à Deo intentum & præcognitum. Nequè bruta aut infantes & amentes, etsi instinctu quodam naturæ appetant & applicent quandoquè media reverà utilia & proportionata ad rem, quampiam obtinendam, imò licet id faciant ex confusa aliqua apprehensione vel imaginatione (cujus species non hauriunt per sensus, aut sibi efformant, sed ab auctore naturæ ad propagationem

nem

nem generis & vitæ infusas accipiunt) utilitatis, non agunt tamen formaliter, sed tantum materialiter propter finem ; quia non referunt ea in ordine ad talem finem, nec cognoscunt illa tanquam media proportionata ad talem finem.

VII. CAUSA EXEMPLARIS est forma in mente, quæ effectus imitatur ex intentione agentis determinantis sibi finem : id est, est cognitio intrinseca intellectui operantis representans eidem opus faciendum & modum operis faciendi, sive proximè dirigens operantem, ut producat effectum talem, qualem hæc cognitio representavit & sibi producendum proposuit artifex ; si enim casu & merè naturaliter absq; intentione procedat effectus, non censetur habere causam idealem ; unde etiam agentia merè naturaliter dicuntur operari secundum formam, quam habent in seipsis purè naturaliter & physicè ; agentia verò artificialia quæ talia operari juxta formam, quam habet in se intelligibiliter, seu in mente. In quantum hæc causa reddit artificem potentem operari, integratq; cum aliis concausis causam efficientem, ad eandem reduci potest ; reduci potest ad causam formalem.